

Številka: 4020-2/2020-58

Datum: 18. 12. 2020

ZADEVA: OKROŽNICA JAVNIM DRUŽBAM

Spoštovani,

Agencija za trg vrednostnih papirjev (v nadaljevanju Agencija) vam pred pričetkom novega poročevalskega leta s to okrožnico posreduje bistvene informacije in napotke, ki zadevajo področje poročanja javnih družb¹. Pričakuje se, da bo prihodnje leto zaradi aktualnih posledic epidemije COVID-19, hkrati pa tudi zaradi uvajanja novega formata letnih poročil javnih družb (ESEF), zahtevno. Zato vas vljudno naprošamo, da se skrbno seznanite s predmetno okrožnico, ki naj bi med drugim pripomogla k odpravi morebitnih nejasnosti ter predvsem k boljšemu poznavanju načrta dela Agencije v letu 2021 na področju poročanja javnih družb (vključno z nadzorom na tem področju). Agencija je mnenja, da lahko s tem zmanjšate tveganja morebitnih napak pri izpolnjevanju svojih obveznosti poročanja.

A. ZAKONODAJNO PODROČJE**A.1. Sprememba Prospektne uredbe 2017/1129 – Prospekt za okrevanje javnih družb**

V okviru institucij EU zaradi posledic epidemije COVID-19 potekajo številne aktivnosti, ki naj bi gospodarstvu pomagale prebroditi zahtevno obdobje. Tako je v paket ukrepov za oživitve kapitalskih trgov² med drugim vključen tudi ukrep, ki naj bi javnim družbam omogočil hitrejšo pridobitev svežega kapitala z javno ponudbo delnic - pomagal naj bi jim torej pri zagotavljanju financiranja družbe, da bi se lahko javne družbe uspešneje spoprijele s posledicami krize. Ukrep, ki predvideva poseg v [Prospektno uredbo 2017/1129](#), je deležen velike strokovne in politične podpore, ni pa v trenutku priprave te okrožnice še sprejet.

Bistveno spremembo omenjene uredbe, glede na sedanje informacije s katerimi razpolaga Agencija, predstavlja nova oblika prospekta. Prospekt za okrevanje³ bodo v primeru zbiranja svežega kapitala (izdaja delnic v dokapitalizaciji) po postopku javne ponudbe lahko uporabile obstoječe javne družbe (torej tiste, s katerih vrednostnimi papirji se na organiziranem trgu že trguje). Glavna prednost prospekta bo predvsem njegova krajša vsebina, kar naj bi izdajateljem omogočilo hitrejšo pripravo prospekta, pri čemer naj bi ob tem prospekt še vedno zagotavljal razkritja, ki bodo zagotavljala ustrezno zaščito investorjev. Hiter naj bi bil tudi postopek za njegovo potrditev. V tem trenutku bi bilo sicer še preuranjeno podrobneje povzemati zakonodajne rešitve spremembe Prospektne uredbe 2017/1129, saj so te še v usklajevalnih procesih, predlogi spremembe uredbe se tako še vedno spreminjajo. Ne glede na to pa Agencija na pričakovano spremembo opozarja, in sicer predvsem z namenom, da

¹ V tej okrožnici se v pomenu izraza javna družba ponekod uporablja izraz izdajatelj

² Angl. Capital Markets Recovery Package (CMRP)

³ Angl. Recovery Prospectus

boste javne družbe pozorne na vse bodoče objave Agencije na njeni uradni spletni strani, ki bodo povezane z omenjenim ukrepom.

A.2. ZIUOPDVE (poseg V ZGD-1) – Skupščine družb

28. 11. 2020 je stopil v veljavo [Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19](#) (v nadaljevanju ZIUOPDVE), ki je v poglavju 10. uredil možnost izvedb skupščin družb, sklicanih v času epidemije COVID-19. ZIUOPDVE je tako za čas trajanja epidemije COVID-19 članom organov vodenja ali nadzora omogočil sodelovanje na skupščini prek prenosa slike in tona, če gre za skupščino, ki poteka s pomočjo elektronskih sredstev v skladu z 72. členom ZIUOPDVE (v nadaljevanju elektronska skupščina), oz. omogoča izvedbo virtualne skupščine v skladu s členom 73. istega zakona.

ZIUOPDVE nadalje med drugim določa, da poslovodstvo družbe določi pravila postopka elektronske ali virtualne skupščine, pri čemer je dolžna družba pravila postopka objaviti na mestih, kjer je dolžna objaviti sklic skupščine, in sicer najpozneje do dneva sklica skupščine (gl. tretji odstavek 72. člena in četrti odstavek 73. člena ZIUOPDVE). Navedeno pomeni, da boste javne družbe **pravila postopka omenjenih skupščin** objavili (tudi) na mestu, kjer sicer objavljate informacije na podlagi [ZTFI-1](#) (največkrat je to SEOnet). Enako, kar zadeva objavo, velja tudi za napotke glede **načina posredovanja dokazila o imenovanju pooblaščenca** z uporabo elektronskih sredstev, **način uresničevanja glasovalnih pravic** na elektronski ali virtualni skupščini (drugi odstavek 75. člena ZIUOPDVE) in **pravila glasovanja po pošti**.

B. SKUPNE NADZORNIŠKE PRIORITETE (ESMA)

ESMA⁴ je konec oktobra objavila skupne nadzorniške prioritete za pregled letnih poročil za poslovno leto 2020 ([European common enforcement priorities for 2020 annual financial reports](#)⁵; v nadaljevanju ECEP 2020) oziroma s tem povezanih računovodskih izkazov, pripravljenih v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja⁶ (v nadaljevanju MSRP). Agencija bo zato letna poročila javnih družb, katerih vrednostni papirji so uvrščeni na organiziran trg in katerih računovodski izkazi so pripravljeni v skladu z MSRP, za leto 2020 preverjala med drugim tudi v skladu s predmetnimi prioritetami oziroma bo posebno pozornost posvetila naslednjim standardom:

1. Mednarodni računovodski standard 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov; **MRS 1**,
2. Mednarodni računovodski standard 36 – Oslabitev sredstev; **MRS 36**,
3. Mednarodni standard računovodskega poročanja 9 – Finančni instrumenti; **MSRP 9** in Mednarodni standard računovodskega poročanja 7 – Finančni instrumenti: razkritja; **MSRP 7**,
4. Mednarodni standard računovodskega poročanja 16 – Najemi; **MSRP 16**.

Agencija na osnovi opravljenega pregleda oziroma nadzora, kadar koli se odkrije pomembno napačna navedba, sprejme vsaj enega od ukrepov v skladu z 69. odstavkom [Smernic o nadzoru finančnih informacij](#)⁷.

⁴ European Securities and Markets Authority

⁵ Dokument ESMA32-63-1041

⁶ MSRP kot so določeni z [Uredbo 1606/2002/ES](#) in [Uredbo 1126/2008/ES](#).

⁷ Guidelines on enforcement of financial information; dokument ESMA32-50-218, pri čemer se pojasnjuje, da so predmetne smernice v fazi spreminjanja.

ESMA tudi letos v okviru zgoraj omenjenega dokumenta izpostavlja posebne zahteve glede poročanja v sklopu **poslovnih poročil za leto 2020**, katerim bo tudi Agencija posvetila posebno pozornost pri svojem nadzoru, in sicer:

1. vpliv izbruha COVID-19 pandemije na nefinančno poročanje;
2. družbene in kadrovske zadeve;
3. poslovni model in ustvarjanje vrednosti;
4. tveganja zaradi podnebnih sprememb.

Posebno pozornost bo Agencija namenila uporabi [Smernic - Alternativna merila uspešnosti poslovanja](#) (v nadaljevanju Smernice APM) glede na vpliv izbruha COVID-19.

ESMA izpostavlja pomen razkritij povezanih z vplivom izstopa Združenega Kraljestva iz Evropske Unije, pri čemer izdajateljem priporoča, naj spremljajo vpliv, ki ga imajo s tem povezana pogajanja na njihovo finančno in nefinančno poročanje.

Skupne evropske prioritete so letos predvsem osredotočene na zagotavljanje primerne transparentnosti v zvezi z vseobsegajočim vplivom izbruha COVID-19 pandemije na številna področja poročanja javnih družb. ECEP 2020 pa izdajatelje opominja še na obveznost za poročanje letnih poročil v ESEF⁸ formatu, kar pa Agencija v tej okrožnici naslavlja v ločeni točki. Agencija v že tem delu poudarja, da bo v letnih poročilih javnih družb za leto 2020 tudi omenjenemu področju posvetila posebno pozornost.

B.1. RAČUNOVODSKI DEL LETNEGA POROČILA

1. MRS 1

Predpostavka delujočega podjetja

Za izdajatelje, katerih likvidnostna pozicija je bila zaradi posledic izbruha COVID-19 najbolj prizadeta, je pomembno, da zagotovijo dovolj podrobna razkritja glede njihove zmožnosti za nadaljevanje kot delujoče podjetje, predvsem takrat kadar ta predpostavka temelji na pomembnih presojah. V skladu s 25. členom MRS 1 mora podjetje razkriti bistvene negotovosti, povezane z dogodki ali okoliščinami, ki utegnejo povzročiti precejšen dvom o sposobnosti podjetja za nadaljevanje delovanja. Takšne bistvene negotovosti lahko na primer izhajajo iz zmanjšane povpraševanja po proizvodih in storitvah, motnjah v dobavnih verigah, prekomernega zanašanja na začasne državne ukrepe in podpore, omejenega dostopa do finančnih virov ali drugih sprememb finančnih dogovorov.

Izdajatelji, katerih predpostavka delujočega podjetja temelji na pomembni presoji o tem, da ne obstajajo bistvene negotovosti, ki utegnejo povzročiti precejšen dvom o sposobnosti podjetja za nadaljevanje delovanja, bi morali zagotoviti razkritje takšnih presoj v skladu s 122. členom MRS 1.

Na tem mestu se poudarja, da lahko Agencija zahteva od izdajatelja v okviru svojih postopkov nadzora predložitve informacij, ki podpirajo oceno sposobnosti podjetja za nadaljevanje delovanja, in oceni njihovo skladnost z drugimi informacijami, ki so predstavljene v računovodskih izkazih, vključno z razkritji glede izpostavljenosti likvidnostnemu in drugim finančnim tveganjem.

Pomembne presoje in negotovost ocen

⁸ »ESEF« je kratica za enotno elektronsko obliko poročanja iz člena 4(7) [Direktive 2004/109/ES](#), ki se uporablja za pripravo letnih finančnih poročil izdajateljev.

Pomembno je tudi razkrivanje glavnih virov negotovosti ocen, za katere obstaja precejšnje tveganje, ki se kaže v bistvenih prilagoditvah knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti za naslednje obračunsko leto. Izdajateljem se zato svetuje, da zagotovijo informacije o občutljivosti knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti na metode, predpostavke in ocene, na katerih temeljijo njihovi izračuni.

Pri določanju področij, za katere se zahteva razkritje pomembnih presoj in glavnih virov negotovosti ocen, je potrebno vzeti v obzir postavke, ki se nanašajo na poslovni model, finančni položaj, rezultat ali denarne tokove, v zvezi s katerimi so bili izpostavljeni posebni pomisleki ali razprave v okviru posloводства, nadzornih organov, revizijskih komisij ali z zunanjimi revizorji. Pri določanju teh področij je potrebno zagotoviti tudi skladnost z glavnimi vrstami tveganj, ki so razkrita v drugih delih letnega poročila, ter zagotoviti doslednost s področji, ki so bila opredeljena kot ključne revizijske zadeve⁹.

Predstavljanje COVID-19 postavk v računovodskih izkazih

Izdajateljem se priporoča, da zagotovijo opisna in vrednostna razkritja v zvezi s pomembnimi vplivi izbruha COVID-19 in metodologijo za izračun vrednostnega vpliva, na način, ki zagotavlja jasen in nepristranski pregled področij, ki so prizadeta zaradi posledic izbruha. Razkritje se lahko zagotovi kot celovito pojasnilo v razkritjih k računovodskim izkazom, v kolikor pa so vplivi pojasnjeni na različnih koncih, naj se zagotovi sklicevanje med relevantnimi sekcijami.

2. MRS 36

Izdajatelji morajo skrbno presoditi vpliv COVID-19 pri ocenjevanju znamenj, da utegnejo biti sredstva oslabiljena. ESMA opominja, da kadar je potrebno oceniti nadomestljivo vrednost sredstva, te ocene ni mogoče nadomestiti z oceno nadomestljive vrednosti, ki je bila pripravljena za medletno poročanje.

ESMA poudarja svoje stališče, da negativen vpliv COVID-19 izbruha predstavlja močan znak, da je bil sprožen eden ali več znamenj oslabitev navedenih v MRS 36.

Pri ocenjevanju nadomestljive vrednosti je potrebno upoštevati povečano negotovost, zato bi izdajatelji morali upoštevati različne prihodnje scenarije, če bi to zagotavljalo bolj zanesljiv prikaz prihodnjega ekonomskega razvoja. Priporoča se razkritje morebitnih sprememb predpostavk in merenj glede na zadnje letno oziroma medletno poročanje. Potrebno bi bilo zagotoviti transparentnost glede tega, kako je bila negotovost upoštevana pri ocenjevanju nadomestljive vrednosti.

ESMA izpostavlja, da je potrebno zunanjim dokazom pripisati večjo težo, tako kot je to zahtevano v 33. členu MRS 36 glede merjenja vrednosti pri uporabi, kadar se snuje projekcije denarnih tokov na razumnih in sprejemljivih predpostavkah. Projekcije denarnih tokov morajo odražati sredstvo v sedanjem stanju in ne smejo vključevati ocenjenih prihodnjih denarnih pritokov ali odtokov, za katere se pričakuje, da se bodo pojavili iz prihodnjega reorganiziranja, za katero podjetje še ni zavezano, ali izboljšanja ali povečanja storilnosti sredstva.

Izdajatelje se opominja na zahteve iz 134.(d) in 134.(e) členov MRS 36, v skladu s katerimi je potrebno zagotoviti primerno transparentnost glede ocen in ključnih predpostavk, ki so bile uporabljene pri testih oslabitev. ESMA pričakuje, da bodo izdajatelji pojasnili: (i) če in kdaj se

⁹ Angl. Key audit matters (KAM).

pričakuje vrnitev na pred-krizne ravni denarnih tokov in (ii) kakšno časovno obdobje je bilo upoštevano v zvezi s po-kriznimi scenariji.

V skladu z 134.(f) členom MRS 36 je lahko potrebno podrobno razkritje občutljivosti nadomestljive vrednosti DUE¹⁰ na pomembne spremembe ključnih poslovnih in finančnih predpostavk. Trenutne negotove ekonomske razmere in težavnost napovedovanja lahko nakazujejo, da bo obseg možnih sprejemljivih sprememb ključnih predpostavk, ki so uporabljene pri testih oslabitev, večji kot po navadi.

3. MSRP 9 in MSRP 7

ESMA ponovno izpostavlja pomen razkritij iz 39. in B10A. - B11F. členov MSRP 7 v zvezi z likvidnostnim tveganjem. Predvsem je pomembno razkritje primerno podrobne analize zapadlosti finančnih obveznosti in, kjer je relevantno, tudi finančnih sredstev, ki se uporabljajo za potrebe obvladovanja likvidnostnega tveganja. V okviru razkrivanja likvidnostnega tveganja bi bilo potrebno zagotoviti tudi transparentnost o kakršnihkoli dogovorih o oblikah financiranja dobavnih verig (na primer o transakcijah povratnega faktoringa), ki lahko izpostavijo podjetje likvidnostnemu tveganju. V zvezi s takšnimi transakcijami so splošne zahteve po razkritjih vsebovane v 33. – 35. členih MSRP 7, posebne zahteve pa v 39. in B11F. členih MSRP 7.

Izdajatelje, ki so koristili ugodnosti ukrepov restrukturiranja ali moratorija na plačevanje finančnih obveznosti, se opominja, da to dejstvo jasno razkrijejo ter pojasnijo značilnosti takšnih dogovorov, da bi uporabniki računovodskih izkazov lahko razumeli s tem povezana tveganja.

Poudarja se pomembnost zagotavljanja razkritij v skladu z 35G. členom MSRP 7, predvsem informacij in predpostavk na katerih temelji merjenje ECL¹¹. Informacije vključujejo tudi uporabljene makroekonomske scenarije in spremembe le teh glede na projekcije preteklega poslovnega leta ali zadnjega medletnega poročanja. V skladu z 35H. členom MSRP 7 je potrebno obrazložiti spremembe popravka vrednosti za izgubo in razloge za te spremembe po razredih finančnih instrumentov glede na preteklo obdobje. Podjetje mora tudi obrazložiti kako so znatne spremembe bruto knjigovodske vrednosti finančnih instrumentov v obdobju prispevale k spremembam popravka vrednosti za izgubo.

ESMA opozarja na zahtevana razkritja v skladu z 35M. in B8H. členoma MSRP 7 glede izpostavljenosti kreditnemu tveganju in o povezanih koncentracijah kreditnega tveganja. Izdajatelji bi morali zagotoviti podrobne informacije v zvezi z izpostavljenostjo kreditnemu tveganju na primer po kategorijah instrumentov, sektorjih, geografskem področju in pojasniti v zvezi s temi kategorijami, kje se lahko pojavijo koncentracije kreditnega tveganja. Pri tem bi bilo potrebno zagotoviti posebno pojasnilo glede izpostavljenosti kreditnemu tveganju, koncentracijah kreditnega tveganja in pomembnih spremembah povezanih z izbruhom COVID-19.

ESMA priporoča, da kreditne institucije, v skladu z določbami 35F., 35I. in B8A. členov MSRP 7 razkrijejo osnovo za podporne ukrepe (na primer odobrene moratorije na odplačevanje posojil), ki so bili odobreni dolžnikom, in učinke teh ukrepov na računovodske izkaze. Predvsem bi bilo potrebno pojasniti ali in kako so ti ukrepi vplivali na oceno znatnega povečanja kreditnega tveganja in opredelitev finančnih sredstev s poslabšano kreditno kakovost.

¹⁰ Denar ustvarjajoče enote.

¹¹ Pričakovane kreditne izgube.

V skladu s 1. členom MSRP 7 in 129. členom MRS 1 bi bilo potrebno pripraviti in, kjer je to relevantno, razkriti analizo občutljivosti strukture in izračuna ECL. Izdajatelj primeroma lahko razkrije i) občutljivost ECL (vključno s strukturo) na predpostavke in parametre osnovnega izračuna (vključno z uporabo različnih scenarijev in njihovih uteži), ii) razloge za občutljivost in iii) metodologijo za izračun občutljivosti.

4. MSRP 16

Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde¹² je 28. maja 2020 objavil spremembo MSRP 16 z naslovom Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19. Sprememba MSRP 16 določa fakultativno, začasno operativno razbremenitev v zvezi s COVID-19 za najemnike, ki lahko izkoristijo moratorij na plačevanje najemnine, ne da bi se pri tem ogrozila relevantnost in uporabnost finančnih informacij, ki jih sporočijo podjetja¹³.

V skladu s 46A. členom MSRP 16 obstaja praktična rešitev za najemnika, da se odloči, da ne bo presodil, ali je prilagoditev najemnine, ki izpolnjuje pogoje iz 46B člena, sprememba najema. Najemnik, ki se odloči za to možnost, vsako spremembo najemnine, ki izhaja iz prilagoditve najemnine, obračuna na enak način, kot bi obračunal spremembo ob uporabi tega standarda, če sprememba ne bi bila sprememba najema. Ta praktična rešitev se uporablja samo za prilagoditve najemnin, do katerih pride neposredno zaradi pandemije COVID-19, in samo če so izpolnjeni vsi pogoji iz 46B. člena MSRP 16. Če najemnik uporabi navedeno praktično rešitev mora zagotoviti razkritja iz 60A. člena MSRP 16.

ESMA poudarja, da bi morali najemodajalci, ki so odobrili prilagoditve najemnin, predvsem v zvezi s sektorji, ki so bili najbolj prizadeti zaradi posledic izbruha COVID-19, zagotoviti zadostna razkritja v zvezi s tveganji, kjer bi trenutne okoliščine lahko povzročile pomembne spremembe pri sredstvih, ki so predmet poslovnega najema. Izpostavlja se tudi, da MSRP 16 zahteva uporabo določb o razkritjih iz MRS 16¹⁴, MRS 36, MRS 38¹⁵, MRS 40¹⁶ in MRS 41¹⁷ za sredstva, ki so predmet poslovnega najema.

Tako za najemodajalce kakor tudi za najemnejalce pa je pomembno, da se zagotovi jasno razkritje uporabljenih računovodskih usmeritev za odobrene ali korišćene ukrepe prilagoditev najemnin.

B.2 POSLOVNI DEL LETNEGA POROČILA

V nadaljevanju izpostavljamo določene nadzorniške prioritete v zvezi z nefinančnim poročanjem:

1. Vpliv izbruha COVID-19 pandemije na nefinančno poročanje

Izbruh COVID-19 je imel velik vpliv na aktivnosti izdajateljev v zvezi z okolijskimi, socialnimi in kadrovskimi zadevami, spoštovanjem človekovih pravic ter zadevah v zvezi z bojem proti korupciji in podkupovanju. ESMA zato poudarja, da je pri pripravi nefinančnega poročanja posebno pozornost potrebno nameniti razkritjem glede posledic epidemije COVID-19 in ukrepom za blažitev posledic, ki jih je s tem v zvezi izvedla družba.

¹² IASB

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R1434&from=SL>

¹⁴ Mednarodni računovodski standard 16 – Opredmetena osnovna sredstva

¹⁵ Mednarodni računovodski standard 38 – Neopredmetena sredstva

¹⁶ Mednarodni računovodski standard 40 – Naložbene nepremičnine

¹⁷ Mednarodni računovodski standard 41 – Kmetijstvo

2. Družbene in kadrovske zadeve

ESMA je v zvezi z družbenimi zadevami v zadnjem času opazila poudarjeno pozornost uporabnikov na vprašanji vključenosti in raznolikosti. Izdajateljem se zato priporoča, da v nefinančno poročilo vključijo pojasnila v zvezi s temi vprašanji ter obrazložijo kako v okviru družbene in kadrovske politike naslavlajo ta vprašanja, vključno glede zaposlenih v dobaviteljskih verigah, svojih strank in drugih zainteresiranih strani, v kolikor je to potrebno za razumevanje razvoja, uspešnosti in položaja podjetja ter učinka njegovih dejavnosti. Pomembno je tudi pojasniti napredek izdajatelja na področju družbenih in kadrovskih zadev.

Zdravstvena kriza, kakršna je izbruh COVID-19, poudarja potrebo po transparentnosti v zvezi s kadrovskimi zadevami, posebej glede zdravja in varstva pri delu. S tem povezana področja vključujejo tudi obširno koriščenje dela na daljavo kot tudi vračanje zaposlenih nazaj na delo ob upoštevanju zdravstvenih in varnostnih predpisov ter upravljanje z zaposlenimi, ki morajo nadaljevati z delom ob tesnih fizičnih stikih. V zvezi s tem se priporoča, da izdajatelji zagotovijo razkritje vzpostavljenih politik v zvezi z zaposlenimi, vključno s pojasnilom ali so te politike začasne (na primer, nova pravica zaposlenih, da lahko delajo določen čas od doma).

Povečan obseg dela od doma je izpostavil pomisleke v zvezi z odpornostjo IT infrastrukture in zmožnostjo preprečevanja in obvladovanja kibernetских napadov. Priporoča se, da izdajatelji pojasnijo, kako obvladujejo to področje, pojasnijo vzpostavljene politike in rezultate teh aktivnosti.

ESMA poudarja, da je potrebno tudi pri družbenih in kadrovskih zadevah razkritja temeljiti na dejstvih in zagotoviti podatke o konkretnem ravnanju in aktivnostih.

3. Poslovni model in ustvarjanje vrednosti

V skladu z [Računovodsko direktivo 2013/34](#) mora podjetje v letnem poročilu pojasniti svoj poslovni model. Da bi uporabniki nefinančnega poročila razumeli poslovni model in njegov vpliv ter povezavo z nefinančnimi zadevami, bi morali izdajatelji zagotoviti informacije o njihovi strategiji vključno z njeno implementacijo. [Smernice za nefinančno poročanje](#), ki jih je izdala Evropska komisija, navajajo, da poslovni model podjetja opisuje, kako podjetje dolgoročno ustvarja in ohranja vrednost s svojimi proizvodi ali storitvami ter z opisom, kako podjetje s poslovnimi dejavnostmi surovine pretvarja v proizvode, zagotavlja pregled načina delovanja in utemljuje strukturo podjetja.

ESMA opominja izdajatelje, da je poslovni model koncept, ki temelji na dejstvih in se zato pričakuje, da bo poslovni model opisan jasno, razumljivo in stvarno. Pričakuje se, da bodo izdajatelji pri opisu poslovnega modela vključili ustrezna razkritja v zvezi s poslovnim okoljem in glavnimi trendi in dejavniki, ki lahko vplivajo na prihodnji razvoj podjetja. ESMA spodbuja izdajatelje, da pojasnijo tudi kako je njihov proces ustvarjanja vrednosti povezan s cilji glede nefinančnih področij. Pričakuje se, da bodo izdajatelji poudarili in pojasnili, če se je tekom leta poslovni model in proces ustvarjanja vrednosti pomembno spremenil.

Za uporabnike nefinančnih poročil je pomembno, da razumejo nivo odpornosti izdajateljevega poslovnega modela na posledice izrednih dogodkov kakršen je izbruh COVID-19 pandemije. Koriščenje državnih spodbud in pomoči, povečanje ali zmanjšanje povpraševanja po proizvodih in storitvah, motnje v dobavnih verigah, bistvene spremembe v vrednosti sredstev in pojav oslabeitev imajo lahko pomemben vpliv na poslovne modele. ESMA zato izpostavlja potrebo po razkritju vpliva izbruha pandemije na poslovni model in proces ustvarjanja vrednosti v kratkoročnem, srednjeročnem in dolgoročnem pogledu, ter na obstoječe politike glede nefinančnih zadev.

4. Tveganja zaradi podnebnih sprememb

ESMA ponovno poudarja relevantnost okolijskih zadev in še posebej sprejetih ukrepov za zmanjšanje in preprečitev negativnih posledic povezanih s podnebnimi spremembami in tveganjem dviga povprečne svetovne temperature za več kot 1,5 stopinje. ESMA zato opominja izdajatelje na potrebo po razkritju¹⁸ fizičnega tveganja in tveganja prehoda vezanega na podnebne spremembe ter razkritje ukrepov za preprečitev oziroma zmanjšanje takšnega tveganja.

Izdajateljem se priporoča, da pojasnijo tveganja povezana s podnebnimi spremembami ter sprejete ukrepe v okviru svojih poslovnih modelov, okolijsko politiko ter cilje, ki jih v zvezi s tem zasleduje podjetje.

Nadzorniške prioritete v zvezi z alternativnimi merili uspešnosti poslovanja:

ESMA opominja izdajatelje na [Q&A dokument](#) v zvezi z uporabo Smernic APM v okoliščinah izbruha COVID-19. Dokument podaja napotke izdajateljem glede prikaza vpliva pandemije na njihovo dejavnost, da bi lahko zagotovili skladnost s Smernicami APM.

Poleg tega ESMA spodbuja družbe naj bodo pozorne na ugotovitve iz [Študije ESMA o uporabi kazalnikov APM](#), ki jo je ESMA objavila 20. decembra 2019 (študija je bila izvedena na vzorcu 123 evropskih izdajateljev) in naj sledijo priporočilom, ki so naveden v točki 5.4 omenjene študije. Agencija je na vsebino obeh dokumentov, vse javne družbe že obvestila [z okrožnico dne 2. 6. 2020.](#)

C. OSTALO

C.1. Poročanje javnih družb v zvezi z letnimi poročili v enotni elektronski obliki (ESEF)

Pričetek poročanja v ESEF formatu (pobuda za odlog poročanja)

V zvezi s preходом na nov elektronski format poročanja javnih družb Agencija iz v tej okrožnici že omenjenega paketa za okrevanje kapitalskega trga (CMRP) omenja tudi pobudo nekaterih držav članic, da se poročanje v ESEF formatu odloži za eno leto. Evropska komisija je dne 11. 12. 2020 objavila¹⁹ informacijo o tem da sta Evropski parlament in Svet dosegla politično soglasje o spremembi [Transparentne direktive 2004/109](#), na podlagi katerega naj bi imele države članice možnost poročanje v ESEF formatu odložiti za eno leto. Sprememba direktive naj bi v veljavo stopila 20 dni po objavi v evropskem uradnem listu (objava se predvideva v marcu prihodnjega leta). Osnutek spremembe Transparentne direktive torej predvideva možnost prestavitve poročanja v ESEF formatu za eno leto, pri čemer bodo države članice o koriščenju takšne možnosti po omenjeni objavi spremembe predpisa morale Evropsko komisijo zgolj obvestiti.

Agencija pojasnjuje, da je za zakonodajo s področja Transparentne direktive pristojno Ministrstvo za finance (v nadaljevanju MF). Vsled navedenega je Agencija MF obvestila o poteku priprav na nov format poročanja, pri čemer je Agencija izrazila tudi svoje stališče, da odlogu poročanja ni naklonjena. Agencija je namreč ocenila, da glede na izjemno pozno odločanje o možnosti odloga (to je bilo še v mesecu novembru negotovo, ob tem pa je večji del pripravljalnega obdobja glede novega formata poročanja že za nami), ter glede na dejstvo,

¹⁸ Kadar je materialno.

¹⁹ [Daily News 11 / 12 / 2020 \(europa.eu\)](#)

da je velik del javnih družb izrazil (vprašalnik Agencije), da bo prehod na novo poročanje možno izvesti pravočasno, potrebe za navedeno ni. MF je z dopisom z dne 10. 12. 2020 pritrdilo nameri Agencije, da se javne družbe obvesti o tem, da naj s pripravami na ESEF format poročanja intenzivno nadaljujejo, saj, vsaj kar zadeva Agencijo, ta odlogu ni naklonjena. Omenjamo še, da je k nadaljevanju izvajanja priprav na poročanje v ESEF formatu v okviru dokumenta ECEP 2020 evropske javne družbe spodbudila tudi ESMA.

Testiranje vlaganja letnih poročil v ESEF formatu v INFO HRAMBO

V sklopu priprav na novo obliko poročanja je od pričetka decembra 2020 dalje v okviru INFO HRAMBE vzpostavljeno testno okolje za oddajo letnih poročil v ESEF formatu. Agencija je na vse javne družbe prošnja, da se v čim večji meri vključijo v testiranje, naslovila s posebno [objavo na SEOnetu dne 2. 12. 2020](#), dodatne informacije s tem v zvezi pa najdete tudi na [uradni spletni strani Agencije](#). To okrožnico izkoriščamo za vnovičen apel, da se na testiranje odzovete v čim večji meri.

Vprašanja in odgovori na temo poročanja v ESEF formatu

Nadalje Agencija opozarja na [pojasnjevalno sporočilo Evropske komisije](#), v katerem omenjena odgovarja na aktualna vprašanja glede letnih poročil v ESEF formatu, in sicer v povezavi s področjem zakonodaje EU glede izvajanja revizije, uporabe e-podpisov, odgovornostjo izdajateljev, ter nekaterimi drugimi vprašanji, ki vas utegnejo zanimati.

ESMA dokumenti

Omenjamo še, da je ESMA dne 7. 12. 2020 na svoji uradni spletni strani objavila [2020 ESEF XBRL taksonomijo](#) ter [Conformance Suite](#). Dokumenta sta dostopna tudi na uradni spletni strani Agencije, in sicer [tukaj](#).

C.2. Seznam oseb z dostopom do notranjih informacij

Seznam oseb z dostopom do notranjih informacij določata [Uredba 596/2014](#) in [Izvedbena uredba 2016/347](#).

Uredba 596/2014 v 18. členu določa, da mora izdajatelj sestaviti seznam vseh oseb, ki imajo dostop do notranjih informacij in ki delajo zanje po pogodbi o zaposlitvi ali kako drugače opravljajo naloge, prek katerih imajo dostop do notranjih informacij, kot so svetovalci, računovodje ali bonitetne agencije.

Agencija je pri nadzoru nad seznamami oseb z dostopom do notranjih informacij določenih javnih družb ugotovila, da javne družbe nanj ne uvrstijo vseh oseb, ki bi jih v skladu z določbami Uredbe 596/2014 morale uvrstiti.

Agencija v zvezi z zgoraj navedenim pojasnjuje, da je za zaščito celovitosti trga pomemben ukrep, da izdajatelj oblikuje pravilen seznam oseb z dostopom do notranjih informacij, ki vsebuje osebe, ki delajo zanj po pogodbi o zaposlitvi ali kako drugače in ki imajo dostop do notranjih informacij, ki so neposredno ali posredno povezane z izdajateljem. Seznam oseb z dostopom do notranjih informacij lahko izdajatelju koristi, da nadzoruje pretok notranjih informacij, in mu na ta način pomaga upravljati dolžnosti glede zaupnosti. Poleg tega je tak seznam koristno orodje tudi za Agencijo, da prepozna osebe, ki imajo dostop do notranjih informacij, in datum, na katerega so jim te postale dostopne.

Agencija nadalje pojasnjuje, da na seznam oseb z dostopom do notranjih informacij sodijo osebe, ki so jim notranje informacije stalno dostopne (npr. člani posloводства, člani nadzora), kot tudi osebe, ki so jim nekatere notranje informacije dostopne zgolj omejen čas oziroma so vezane na konkreten dogodek (npr. sestava računovodskega poročila za posamezno koledarsko leto oziroma pooblaščen revizorji, ki revidirajo letno poročilo izdajatelja, odvetniki, itd.). Pomembno je poudariti, da morata biti za uvrstitev oseb na seznam oseb z dostopom do notranjih informacij izpolnjena dva pogoja, prvi je dostop do notranjih informacij in drugi je npr. pogodba o zaposlitvi, pogodba o svetovanju, pogodba o revidiranju itd.

Agencija pojasnjuje, da nepravilna izpolnitev seznama oseb z dostopom do notranjih informacij predstavlja prekršek po določbah [ZTFI-1](#).

C.3. Nadzorni postopki Agencije

Agencija pojasnjuje, da svoje nadzorne postopke nad poročanjem javnih družb vodi v skladu z določbami [ZTFI-1](#) ter [ZUP](#). V okviru teh postopkov Agencija, kadar je to potrebno, na javne družbe naslavlja zahteve za predložitev informaciji in listin, v okviru katerih javnim družbam med drugim določi tudi rok za predložitev odgovora na zahtevo. Agencija pojasnjuje, da je namen zahtev ugotoviti dejansko stanje v zvezi z določeno nadzorno zadevo, pri čemer javnim družbam svetuje, naj na zahteve odgovarjajo z dolžno skrbnostjo. Po mnenju Agencije ustrezna komunikacija med nadzorovano osebo in nadzorno institucijo praviloma prinaša boljše rezultate, predvsem pa prispeva, da se že v nadzornem postopku v največji meri odpravijo morebitne nejasnosti. Prav slednje znatno zmanjšuje možnosti, da bi se o razhajanjih v stališčih odločalo šele po morebitni izdaji nadzornih ukrepov (npr. v okviru ugovora na odločitev Agencije, ali nadalje v okviru pravnega spora). Hkrati Agencija javnim družbam svetuje, naj na zahteve odgovarjajo v rokih ter z vso zahtevano vsebino, saj drugačno ravnanje predstavlja kršitev določb 3. poglavja [ZTFI-1](#), ki ima za posledico uvedbo prekrškovnega postopka zoper javno družbo.

I. Kontakt z Agencijo

Za morebitna vprašanja v zvezi s to okrožnico ali poročanjem javnih družb na splošno sta vam preko elektronskega naslova na voljo Tanja Gorše (Tanja.Gorse@atvp.si) in Nataša Čop (Natasa.Cop@atvp.si). Za vprašanja na temo poročanja v ESEF formatu pa vas napotujemo na naslov esef@atvp.si. Pokličete nas lahko tudi na telefonsko številko 01/ 28 00 400.

Želimo vam uspešno poslovno leto 2021 in vas lepo pozdravljamo.

S spoštovanjem.

Pripravili:
Tanja Lovka, mag.
Bogdan Novak
Tanja Gorše, mag.
Nataša Čop, mag.

Agencija za trg vrednostnih papirjev
mag. Miloš Čas
direktor

Poslati:

- javnim družbam na elektronske naslove